

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 340/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/39/2023 z 10. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v záhlaví tohto uznesenia uvedeným uznesením najvyššieho súdu.
2. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré si v súčinnosti s najvyšším súdom vyžiadal ústavný súd, vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 10Tk/1/2018 z 30. júla 2020 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 6 mesiacov podľa § 38 ods. 2 a 4 a § 37 písm. c) Trestného zákona, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona. Zároveň mu bol uložený ochranný dohľad v trvaní 12 mesiacov podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľovi bola tiež uložená povinnosť nahradiť poškodenému škodu 2 324,40 eur a v zmysle § 288 ods. 2 Trestného poriadku bol poškodený odkázaný so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.
3. Proti rozsudku okresného súdu z 30. júla 2020 podal sťažovateľ a aj prokuratúra odvolanie, ktoré boli podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach

sp. zn. 4To/87/2020 z 30. septembra 2020. Zároveň podľa § 312 ods. 4 Trestného poriadku krajský súd zoberal na vedomie späťvzatie odvolania poškodeným.

4. Následne sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 30. septembra 2020, ktoré bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ uviedol, že 5. júna 2020 okresný súd uskutočnil rekonštrukciu vzhľadom na meritórne rozhodnutie nadriadeného súdu. Podľa názoru sťažovateľa nebola daná rekonštrukcia vykonaná zákonným spôsobom, keďže pred jej uskutočnením nebol poučený o svojich právach. Na pojednávaní, ktoré sa vykonalo 21. júla 2020, sťažovateľ preto vzniesol námietku zaujatosti proti predsedovi senátu okresného súdu JUDr. Jozefovi Miklušovi. Z tohto dôvodu okresný súd odročil pojednávanie na 30. júl 2020. Až po podaní námietky zaujatosti bolo do súdneho spisu doložené poučenie, ktoré predtým teda nebolo vykonané. Túto skutočnosť už predseda senátu okresného súdu neuviedol do zápisnice o pojednávaní. Tieto tvrdenia sťažovateľa by potvrdil jeho obhajca a aj zvuková nahrávka z pojednávania, ktoré sa konalo 21. júla 2020.

6. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Svoju žiadosť odôvodnil svojou nepriaznivou finančnou situáciou, keďže sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd uvádza, že aby mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom [§ 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

8. Ak ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná, podaná zjavne neoprávnenou osobou alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

9. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

10. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 580/2013 III. ÚS 438/2017).

11. Ústavný súd uvádza, že v dovolaní sťažovateľ okrem námietok uvedených v bode 5 argumentoval aj tým, že predseda senátu okresného súdu nesprávne aplikoval § 32 ods. 6 Trestného poriadku, keď rozhodol, že o námietke zaujatosti sťažovateľa vznesenej proti nemu na pojednávaní konanom 21. júla 2020 nebude konať, pretože sa vzťahuje na procesný postup okresného súdu. Jeho námietka zaujatosti sa však netýkala procesného postupu okresného súdu, ale spôsobu vykonania rekonštrukcie, a preto sa malo o nej rozhodnúť. Danú námietku sťažovateľ už ale nevzniesol vo svojej ústavnej sťažnosti, a z tohto dôvodu nebolo v tejto časti napadnuté uznesenie najvyššieho súdu predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde predpisujúceho mu viazanosť rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania.

12. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu vo vzťahu k námietke absencie zákonného poučenia sťažovateľa pred vykonaním rekonštrukcie, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľom v ústavnej sťažnosti. Zároveň posudzoval v tejto časti ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

13. Najvyšší súd konštatoval, že argument absencie zákonného poučenia sťažovateľa pred vykonaním rekonštrukcie (napriek tomu, že bol obhajobe známy) nebol obhajobou použitý v žiadnom relevantnom procesnom štádiu pôvodného trestného konania. Uvedenú argumentáciu sťažovateľ použil prvýkrát až v dovolaní. Vyjadrenie obvineného na hlavnom pojednávaní konanom 21. júla 2020, že predseda senátu „... *mi nedal možnosť sa rozhodnúť, ako budem vo veci konať a či budem vypovedať ...*“, je bezpochyby súčasťou námietky zaujatosti, ktorú obvinený podal

proti predsedovi senátu okresného súdu. Nie je ho preto možné považovať za relevantnú sťažnosť proti tomu, že pred vykonaním rekonštrukcie okresný súd nepoučil sťažovateľa v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona.

14. Najvyšší súd konštatoval, že spisový materiál obsahuje rukou písaný originál zápisnice o vykonaní rekonštrukcie a aj jej prepis do strojového písma, podľa ktorého sťažovateľ a aj jeho obhajca boli prítomní na rekonštrukcii. Priebeh rekonštrukcie v súvislosti s absenciou zákonného poučenia žiadnym spôsobom nespochybňovali a nenamietali ho. V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal na § 371 ods. 4 Trestného poriadku, ktorý upravuje obmedzenie práva obvineného podať dovolanie v prípade, ak okolnosť, ktorú uvádza v dovolaní, mu bola známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. V takomto prípade obvinený ako oprávnená osoba nemôže použiť dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. g) Trestného poriadku. Táto úprava je praktickým vyjadrením tzv. koncentračnej zásady ovládajúcej celé trestné konanie a možno ju tiež chápať ako určitú, zo zákona vyplývajúcu procesnú sankciu za dobrovoľnú procesnú pasivitu oprávnených osôb. Pokiaľ preto sťažovateľ prvýkrát až v dovolaní namietal okolnosť (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, resp. zo samotného priebehu pojednávania, resp. verejného zasadnutia, nie je splnená zákonná podmienka uvedená v § 371 ods. 4 prvej vete Trestného poriadku.

15. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd musí prisvedčiť argumentácii najvyššieho súdu, že námietku o absencii zákonného poučenia pred vykonaním rekonštrukcie sťažovateľ nevzniesol počas prvostupňového konania a ani odvolacieho konania. Sťažovateľ mal viaceré možnosti predostrieť danú námietku, čo však nevyužil, a to konkrétne na pojednávaniach, ktoré sa konali 21. júla 2020 a 30. júla 2020, vo svojej záverečnej reči, vo svojom poslednom slove, v odôvodnení odvolania sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 30. júla 2020 a vo vyjadrení obhajoby v priebehu verejného zasadnutia na krajskom súde.

16. Ústavný súd preto konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení jasne, zrozumiteľne a logicky vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol v časti týkajúcej sa námietky sťažovateľa o absencii zákonného poučenia pred vykonaním rekonštrukcie. Podľa názoru ústavného súdu právny záver najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (bod 1 výroku tohto uznesenia).

19. Vychádzajúc z už uvedeného (body 7 a 8), ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Podľa názoru ústavného súdu je totiž z obsahu ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu